

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5 50—
na mesec 1 90—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vnan dan sveder izvenredni nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo naša velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
Naredna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6 50—
na mesec 2 30—

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakla
Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35

Polom na obzorju.

Vtisk imamo, da pride v do- glednem času v državnem zboru do velikega poloma glede jugoslovan- skih vseučiliških zahtev.

Ministrski predsednik dela na to, da bi spravi čim prej pod streho proračunski provizorij. Prvo branje proračunskega provizorija bo danes končano v zbornici in provizorij pri- le sedaj v proračunski odsek. Ta pa ne more začeti razprave, ker stoji na dnevnem redu vladna predloga o ustanovitvi italijanske pravne fa- kultete in dokler ni ta stvar dogna- na, ni mogoče začeti razprave o pro- vizoriju.

Položaj je pa tak, da bi jugoslo- vanski poslanci obstrukcijo lahko zavlačevali razpravo o italijanski fakulteti še dolgo časa in da bi celo lahko onemogočili rešitev proračun- skega provizorija. S tem bi bila vla- da pač prisiljena porabiti slaboglas- ni § 14, udarjen bi bil pa tudi parla- ment, ki mu vlada itak ni naklonje- na in ga vidi najraje takrat, kadar so — počitnice.

Nadaljevanje obstrukcije je sko- raj nemogoče, kajti na pomoč ni ra- čunati od nobene strani. Vse stran- ke so proti obstrukciji, tudi Čehi in ni dvoma, da bi se Čehi popolnoma ločili od Jugoslovanov, če bi ti na svojo pest nadaljevali obstrukcijo. Nobena stranka v državnem zboru neče, da bi bil parlament zaradi ob- strukcije zopet pogran domov, ka- kor je to povzročil dr. Šusteršič le- tos poleti, vse stranke hočejo, naj parlament funkcionira.

Ne dvomimo, da bo jugoslovan- ske obstrukcije sedaj konec, naj se ta retirada že kakor koli maskira.

Ministrski predsednik sam je zgradil jugoslovanskim poslancem »zlat« mostiček. A »zlat« tega mo- stička ni pristno.

Vladni predlog je znan. Vlada želi, naj neha obstrukcija proti ita- lijanski pravni fakulteti tako da se bo generalna debata mirno končala. Ko bo končana, naj se fakultetna pre- dloga odkaže posebnemu pododseku, ki naj z italijansko fakultetno pre- dlogo vred vzame v pretres tudi za- hteve glede maloruskega, slovenske- ga in zagrebškega vseučilišča.

Kakor se vidi, je kompromisni predlog ministrskega predsednika

sama formalnost. S tem, da vzame rešeni pododsek tudi slovenske in hrvaške vseučiliške zahteve v pre- tres, ni še prav nič doseženo. Tudi če bi se večina tega pododseka ugo- dno izrekla, nima to še pomena. Iz pododseka bi stvar prišla v odsek, kjer je več kot dvomljivo, da bi se dobila večina za ugodno rešitev teh zahtev, že zato, ker jih vlada neče izpolniti. Iz odseka bi stvar prišla še v zbornico. Pot je dolga in s tr- njem posuta . . .

Za italijansko fakulteto ima vla- da zagotovljeno večino. Edino, kar bo uspeh od vlade predlaganega kompromisa, bo možnost, rešitev ita- lijanskega fakultetnega vprašanja še zavlačevati.

Za naše vseučiliške postulate je položaj skrajno neugoden. Izza kulis se čuje, da hoče vlada Slovincem in Hrvatom priti v toliko nasproti, da dovolijo dalmatinskim absolutom zagrebškega vseučilišča za priznanje zagrebških skušenj potrebno poseb- no skušnjo delati v Zadru in da je pripravljena ustanoviti eno, reči eno slovensko docenturo bodisi v Pragi ali Krakovu, a raje v Krakovu, ka- kor v Pragi!

Na dlani leži, da pomeni to ve- lik polom jugoslovanskih vseučili- škijh teženj, kajti to, kar vlada ponu- ja, to v resnici ni vredno počenega groša.

Upor zdravnikov-profesor-jev na dunajskih klinikah.

Klinike na Dunaju uživajo sve- toveno slavo. Na teh klinikah se iz- obrazujejo naši zdravniki, na teh za- vodih uče in delujejo znameniti stro- kovnjaki, nadaljujoč in izpopolnju- joče delo svojih prednikov, ki so pri- dobili dunajski medicinski fakulteti njeno slavo.

Vlada hoče zdaj te klinike izro- čiti nižjeavstrijskemu deželnemu odboru. Naučni minister se je že iz- rekel za ta naklep. A dvignili so se profesorji. Vsi profesorji, ki izvršu- jejo na teh klinikah svojo zdravniško umetnost in vzgajajo zdravniški na- raščaj so se tej nakani ustavili, vsi so izjavili, da se odpovedo svojim mestom, če se gospodstvo na klini- kah izroči nižjeavstrijskemu deželne- mu odboru.

Ta korak znamenitih zdravni- kov-profesorjev je vzbudil veliko po- zornost v vseh znanstvenih krogih. Vsa Evropa pa strmi, da hočejo slav- ni zdravniki-profesorji rajše popusti- ti svoja mesta in celo oditi z Dunaja, kakor da bi se podali pod gospod- stvo nižjeavstrijskega deželnega od- bora. A ni vzroka, se čuditi. Ti zdrav- niki-profesorji ne morejo drugače postopati, če nečejo sami sebe poni- žati in svojo znanost izpostaviti po- smehu kulturnega sveta.

V nižjeavstrijskem deželnem odboru gospodarijo krščanski socia- listi. Ta stranka ima moč v rokah in jo izrablja na brezobziren način. Mnogokaj lahko stori, a enega ne more, pridobiti si zaupanja in spo- štovanja pri omikanih ljudeh.

Stare klerikalce je vsakdo spo- štoval. Vsakdo je videl v njih za- stopnike določenih načel, može, ki imajo namen in voljo delati za občni blagor, četudi s sredstvi in na nači- ne, s katerimi se moderni svet ne mo- re sprijazniti. Krščanski socialisti pa tega spoštovanja niso deležni. Ne le, ker so na jako odlična in važna mesta postavili subjekte dvomljive- ga kalibra, nego tudi zato, ker so stranka najbrutalnejše nasilnosti, stranka krivičnosti in samopašnosti, stranka, ki je korumpirana do kosti in zmožna vsakega najnižjega de- janja.

Kaj je torej naravneje, kakor da zdravniki-profesorji na dunajskih klinikah nečejo služiti pod gospod- stvom takih ljudi.

Ti profesorji imajo pa tudi še druge vzroke za svoj korak.

Ze stanovska čast jim brani, da bi se podvrgli taki sodrgi. Ljudje svetovne veljave vender ne morejo priznati za svoje gospodarje ljudi, katerim bi v privatnem življenju še roke ne dali. Tem manj, ker so ti ljudje dostikrat pokazali, da zanič- nje vso znanost in da delovanje zdravnikov ne cenijo više, kakor mazaštvo kake šintarice. Zdravnik- profesor, ki kaj drži na svojo stanov- sko čast in ki spoštuje znanost, kate- ri je posvetil svoje življenje, se ven- der ne more podati in odvisnost od ta- kih ljudi!

Korist znanosti zahteva, da pro- fesorji vztrajajo pri svojem odporu. Kakor rečeno so krščanski socialci zmožni vsakega dejanja in čisto go- tovo je, da bi zavladala na klinikah

največja korupcija, če bi te zavode dobili krščanski socialci v roke. Strankarstvo gre klerikalcu čez vse, in strankarstvu žrtvuje tudi občno korist. Kaj je takemu klerikalcu mar, če ljudje, ki jih nastavlja v javnih službah, kaj znajo ali če nič ne znajo, samo da delajo za klerikal- no stranko.

Končno so pa profesorji-zdrav- niki tudi spoznali, da gre pri tej stvari še za nekaj več. Klerikalci so se polastili ljudske šole in jo mrev- rijo sedaj na grozovit način; tudi srednje šole že imajo skoro v svojih krempljih in zdaj jih iztezajo po vseučiliščih. Mnogo let že napovedu- jejo klerikalci zavojevanje vseučil- išč — zdaj hočejo po ovinkih dobiti v roke najvažnejše dele dunajske medicinske fakultete, da bi dali svo- je pesti občutiti onim znanstveni- kom, ki so jih v svojem deželnem zboru že psovali na vsa načina.

Upor zdravnikov - profesorjev na dunajskih klinikah je važen po- jav, ki z bengalično lučjo osvetljuje propadlost avstrijskih razmer. Z intenzivnim zanimanjem gleda kul- turni svet na ta velepomembni boj, v katerem igra naučni minister tako klavno vlogo.

Specijalno nam ponika ta do- godek pred oči dejstvo, ki je preka- rakteristično za kranjske razmere. To dejstvo je, da ima poveljstvo nad deželnimi zdravniki kot referent dež. odbornik dohtar Zajec, ki je zdaj tudi provizorični vodja deželne bolnice in torej sam svoj kontrolor in obenem še takih mož, kakor so dr. Šlajmer, dr. Jenko ali dr. Bock!!

Ceste v ljubljanski okolici.

Slučajno me je pot zanesla iz Ljubljane čez vasi Vič in Dobrovo v Polhov Gradec. To vam je kanton- ska cesta, da ni kmalu take. Res je sicer, da je letošnje leto mokro, da se v tej mokri cesti veliko več rabijo, res pa je tudi, da se mora v enakih letih toliko večjo pozornost na nje obračati, se ve če se pa malo ali celo nič ne stori, potem ni čuda, da je tako!

Pri teh cestah je videti, da me- rodajni faktorji svojo prevzeto dolž- nost ne izpolnjujejo!

Precej od začetka, to je čez Vič, postaja cesta nižja in nižja in kmalu

bode na sredi ceste jarek; kako se bodo potem vozili to vedo seveda le tisti gospodje, ki so tega krivi. Cesta namreč vsled opekarne veliko več tr- pi, a se je temu primerno ne vzdržu- je. Vsled tega postaja slabša in slab- ša. Gotovi gospodje so za vse opomi- ne gluhi in menda ne bode drugače, da bode treba napeti najskrajnejše sile! Na sredi vasi klanec, dolina, in zopet klanec. Vse bi se dalo s primer- no majhnimi stroški dobro napraviti. Treba bi tudi bilo nekaj jam, da bi se iz gotovih dvorišč ne izejala vo- da na cesto. A nič ni, zopet nič! No, pač, napravili so, sicer napravil je cestni odbor nov betonski most na Gradaščici. Most je lep, še menda pre- lep, lahko bi nekoliko manj veljal, bi bil vsaj nižji, tako so pa brihtne glave napravile sredi vasi nov precej čuten klanec. Živio napredek! Kdor zna pa zna, kakor tisti, ki si je na- pravil peroti pa je s kozolca v ko- prive zletel ter si precej kosti pre- rahljaj. Razume se, da se v St. Vidu, Tacnu, Gameljnih, v St. Martinu, v Skarčeni drugače ravna. Tam pač ceste ravna jo in klanec ponižujejo. Je pač na oni strani! Tudi naprej v dobrovski občini se vidi enako gos- podarstvo na cesti. Čez vse skandaloz- no pa je, da potok, ki prihaja izpod gore Sv. Katarine, dere pri Zerov- niku v vsej svoji velikosti nemoten čez kantonsko cesto. Precej zraven se pa vidi struga, most na kantonski cesti popolnoma do vrha zasut; menda to trpi že cele tri tedne, a me- rodajni faktorji v prvi vrsti Ljub- ljanske okolice cestni odbor ne store ničesar. Kaj ne merodajni gospodje, saj je v hribih in hribovec lahko tudi po vodi gazi in če ga navsezad- nje tudi voda vzame, kaj zato. Ene- mu posestniku je vsled tega velika škoda, ker mu je ta voda skoraj polo- vico velike senožezi s peskom zasul- la. Pa kaj zato, saj to ni v St. Vidu!

Čudno je le to, da politična oblast tukaj vmes ne poseže. Ali se res čaka kake nesreče ali še celo človeške žrtve? Vzdromite se ter sto- rite tukaj kakor tudi drugod svojo prevzeto sveto dolžnost.

Ljudstvo toži in mrmra nad žu- panom, a glavnega kriveca se pri mi- ru pusti. V splošnem se pravi, da ima to stran nadzorovati nek odbor- nik cestnega odbora iz Spodnje Šiš- ke, a ta gospod nadzoruje menda sa- mo Spodnjo Šiško, kajti na tej stra-

LISTEK.

Španjolka.

Španjolka, ti z veliko, črno fri- zuro, ti z velikimi, črnimi očmi, ti si moj ideal, moje življenje, moje vse. Prvi pogled tvojih čarobnih oči zbe- gal mi je srce in vnel v njem iskro ljubezni, hrepenenja . . . Nasmeh tvoj- jih divnih ustov razvnel je to iskro v močeno, neugasljiv plamen. In sedaj gori moje srce v čisti, neizmerni lju- bezni. Ljubim te, nad vse te ljubim, o Španjolka, moja ljubezen, moja sreča . . .

O, da bi me razumela, da bi ti bila znana moja ljubezen, moje gorje, da bi vedela čutiti z menoj! Odpri vendar čarobne oči, odpri trdo srce, in spoznaj mojo ljubezen in čuti mo- jo bol!

Glej, Španjolka, noč in dan mi- slim na tebe, ti si prvo pri vseh mo- jih mislih, vseh mojih dejanjih. O, kako dolgo te že ljubim in obožujem; a ti morebiti do zdaj, do tega sveča- nega trenutka še nisi mislila nisi. To- da zdaj, zdaj vedi in moja ljubezen prodre naj do tvojega srca. Več ti ne sme biti neznana moja bol, da se tvoje srce omehča vsled prevelike moje ljubezni. O, koliko solz sem že pretočil, koliko noči prečul, in to radi tebe, Španjolka!

A ti se mi le smeješ? Španjolka, prvič sem te spoznal na plesu, prvič te videl kot kraljico celega plesa. Vse se ti je klanjalo, vse prilizovalo in ljubilo, očarano od tvo- je lepote. In ti si bila ponosna na svo- jo lepoto in na naše poklone in si se nam poredno smejala. Da, Španjolka, smejala si se, tako prešerno in naga- jivo si se smejala, kot se smeješ zdaj. Kmalu . . . bila tvoja vsa naša sreča, ker si jih s svojo lepoto in s svojim ljubkim nasmehom nase prikovala. Tedaj smo trpeli vsi, ker vsi smo te ljubili.

Ti pa si se nam smejala. In ko sem si v svoji skromnosti upal stopiti pred tvoje obličje in ko sem se s teboj spustil v rahlo melo- dijo valčka in čutil utripati tvoje burne prsi ob svojih, tedaj, Španjolka, nisem našel besede, ki bi bila pri- merna, da bi te ogovoril in ti izrazil svoje občudovanje. Usta so bila nema in jezik je obnemel. Samo oči so go- vorile. In ko sem ti z njimi hotel raz- odeti, česar nisem mogel z jezikom, sta se srečala najina pogleda, in ti si se mi tako ljubko nasmehnila, oh Španjolka . . .! Kaj vse sem videl tisti trenutek v tvojih čarobnih očeh! Ka- kor jasno, ponosno nebo, polno skriv- nosti in sanj, so se mi zdele. Vedel nisem, ali sanjam, ali je resnica.

Da, Španjolka, le smejaj se in me glej z zapeljivimi očmi! Tega tre- nutka ne abim nikoli, ališič, Špa-

njolka, nikoli! Večer je minil ob tvoji strani kot lepe sanje, kratka nebesa. Tisto noč nisem spal. Misil sem na tebe, na tvojo črno, veliko frizuro, na tvoje črne, velike oči, na tvoje ža- reče usnice in njih rajski nasmeh.

V vsej svoji lepoti si stala na vi- soki, strmi skali. Gledala si me in se mi smejala. Nebeški svet je obdajal tvoje obličje, da je bilo kakor solnce. Vse zamaknjen sem te gledal, prevzet od tvoje krasote. Nasmeh divnih tvoj- jih ustov pa me je vabil . . . vabil . . . začel sem plezati po strmi skali proti tebi, proti svoji sreči.

Skala je bila strma, težavna in ti si bila visoko gori. Vablivo si se mi smejala in plezal sem višje in viš- je. Plazil sem se čez kleči, skalal čez prepade, a ti si bila še vedno daleč. Moči so me že zapuščale, roke in no- ge so se mi šibile, začel sem jokati. In jokal sem kakor majhen otrok, ti pa si se smejala. Proseče sem te zrl z objo- kanimi očmi ter napel zadnje moči. Samo še strmo, navpično pečino sem imel pred seboj, na kateri si stala in se mi smejala. Oprijel sem se še te, zadnje stene. In glej, neka neznana, demonska sila, neko tiho hrepenenje me je vlekel navzgor. Zapuščale so me sicer telesne moči, a duh moj, je bil močan in vztrajen. In že sem bil na robu skale in že sem te hotel z onemoglo roko oprijeti . . . tedaj pa se mi je zvrtilo pred očmi . . . videl sem le še tebe, kako si se čez me pri- pognila . . .

Sedaj sem pri tebi, Španjolka, solnce moje, tu pred teboj klečim. O, kako sem srečen, večno bi klečal tako pred teboj in ti zrl v tvoj neskončno lepi obraz! In naj bi prehodil in pre- plezal vse gore in preskakal vse pre- pade sveta, samo da bi videl tebe in bil deležen tvoje ljubezni!

Španjolka, da bi vedela, koliko- krat lazim po mestnih ulicah ter iščem tebe in tvojih črnih oči! In še vedno me je nevede privedla neka ne- znana moč tja pod tvoje okno, kjer večasi sloniš ti in gledaš v daljavo. Ni prostora pod tvojim oknom, kamor že ne bi bila stopila moja noga vode- na od moje ljubezni in tvoje lepote.

Krasna si, o Španjolka, lepša kot mavrica v svojih barvah!

Ko greš po ulici z rdečim klobu- kom na glavi, izpod katerega gledajo tvoji veliki, črni, svilnati lasje, ki obdajajo tvoje nežni obrazek, se sliši marsikak vzdih . . . In ko se pokažeš v gledališki loži ali na koncertu, be- la kot krasna vila, zasliši se rahli šep- net iznenadenja in vsa kukala se obr- nejo proti tebi, Španjolka. Ob tvoji lepoti pozabijo gledalci na vse in vsi zamaknjeni te občudujejo. Ni jim mar niti predstave, niti ubranega sviranja orkestra, samo da uživajo pogled na tebe in tvojo lepoto.

Lahko si ponosna, Španjolka, na svojo lepoto, lahko si ponosna tudi na ime, s katerim smo te kretili, ker si v resnici krasna — prava »Španjol- ka«.

In tudi jaz sem ponosen, pa še kako sem ponosen in obenem neiz- merno srečen, da sem tu pred teboj in ti gledam v tvoj ljubki, smehljajoči obraz.

Da, le smejaj se, ljubica moja! Glej, kodarkoli sem te srečal in si se mi tako ljubeznjivo nasmehnila, bil sem vedno ves iz sebe, ker navda- lo me je hipno veselje, krotka sreča. Večno bi užival čarobni pogled tvoj- jih oči in rajski nasmeh tvojih ustov, da, večno in še bi se mi zdelo le krat- tek trenutke.

O, da bi mogla razumeti, Špa- njolka, ljubica moja, kaj se godi z menoj, kaj se godi v mojem srcu, ka- dar te dalj časa ne vidim! Nikjer mi ni obstanke. Pobit in žalosten bli- dim po mestnih ulicah brez prestan- ka. In ko se vrnem zvečer domov, ne da bi videl tebe, tvojo, veliko frizuro in velike oči, vržem se na postelj, za- vijem vročo glavo v blazine in ihtim in ihtim, da bi utešil silno hrepenenje po tebi, Španjolka. Toda to hrepen- nje je močno, neutešljivo; solze pre- takam ob taki uri, solze ljubezni in hrepenenja . . .

Velika je moja ljubezen in veli- ka je tvoja lepota, Španjolka! Ko bi mi bilo nadalje živeti brez tvoje lju- bezni, brez tvoje bližine, usahnilo bi moje oko in ovenela bi moja lica. In zame bi ne bilo več ne dneva, ne nó- či; ne sveta, ne življenja.

Španjolka, ti moja ljubezen, ti moje srce!

ni ga nihče ne vidi. Ako je temu tako, tedaj gospod odbornik, kje si? Pridi in pogledaj ter stori svojo prokleto dolžnost!

Davkoplačevalci, oziroma volilci si pa zapomnite to postopanje gotovih gospodov ter ob času volitve z njimi obračunajte, kajti samo čast nositi to razume vsak, a je treba delati. To zahteva prevzetje mandata!

Sploh je pa čuti pritožbe iz cele okolice radi cest. To da torej misli. Ze sedaj, ko ima vsak okraj svoje vodstvo, je stvar slaba, kaj pa še potem, če se po novi cestni postavi stvar centralizira, da bo vodil vso stvar deželni odbor. No, kmetje, sploh ljudstvo naj se le pripravi, da bo do glavnih blato gazilo, pa pošteno plačevalo. Zelena miza bo pač velika postala in veliko gospodov bo sedelo okrog nje in bodo se kar se obsebi razume tudi dobro imeli, kakšne bodo ceste, to je drugo vprašanje.

Najpametneje bi pač bilo, da bi vsaka občina v njej se nahajajoče ceste sama vzdrževala ter potrebne doklade sama naložila. Cestni odbor, če že mora biti, ali pa deželni odbor, naj bi bil samo kot nadzorovalni organ, kakor je tedaj bil, ko so se ceste po občinah vzdrževale. Kot tak, naj bi imel tudi neko cestno doklado za vzdrževanje večjih stvari, katere bi posamezne občine ne zmogle, kakor so veliki mostovi, naprava novih cest itd. S tem bi se odstranili vsi nepotrebni funkcijski stroški za ceste, tako pri cestnem kakor deželnem odboru, delo bi se razdelilo na županstva, kar bi edino pravo in pametno bilo. Bi vsaj tisti, ki dela, ki je seveda tudi zdaj delal ob enem tudi odločeval, ne pa da mora za svoj denar še prositi, a nazadnje še ničesar ne dobi. Toliko v razmišljanje gotovim krogiem kakor splošnosti predno postane nova postava zakon! §

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj v Ljubljani

priređi

v soboto, 10. decembra 1910 ob 8 zvečer v gostilni „pri Franceljnu“ na Tržaški cesti št. 22.

Shod narodno-naprednih volilcev in volilk

iz dvorskega okraja, osobito Tržaške ceste in bližnjih ulic.

Na shodu bodo govorili gospodje: dr. Ivan Tavčar, dr. Anton Svigelj in Adolf Ribnikar.

ODBOR.

Dnevne vesti.

»Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj v Ljubljani« priredi v soboto, dne 10. decembra 1910 ob 8. zvečer v gostilni »pri Franceljnu« na Tržaški cesti št. 22 shod narodno-naprednih volilcev in volilk dvorskega okraja. Ker se bodo na shodu razpravljala najvitalnejša vprašanja ljubljanskega prebivalstva in tudi v pravi luči pokazalo hinavsko postopanje naših klerikalcev napram meščanstvu, klerikalcev, ki hote ugonobiti vsako prosto gibanje in izžeti ljubljance in jih dovesti do materialnega propada, pričakujemo, da se bodo shoda udeležili vsi zavedni volilci iz tega okraja.

Polom na obzorju. Jugoslovanski vseučiliški klub je torej sprejel »kompromisni« predlog ministr-

skega predsednika. Z 22 proti 6 glasom je bil sprejet predlog, da se ugotovi želja visoke vlade, naj se vseučiliški predlogi izročijo posebnemu pododseku proračunskega odseka. To ne pomeni samo, da je sedaj konec jugoslovanske obstrukcije proti italijanski pravni fakulteti, marveč tudi, da je popolni polom jugoslovanskega vseučiliškega postulata skoro zagotovljen. Značilno je, da je prav dr. Šusteršič predlagal sprejetje vladnega »kompromisa«, ki je samo v formalnem oziru kompromis, v stvarnem oziru pa prokleto podoben popolni abdikaciji, tisti dr. Šusteršič, ki je prav do zadnjega časa imel vedno pesti v zraku in na vse načine grozil vladi. Se mu pač hudo muči, da bi se prikupil visoki cesarski vladi in si pridobil njeno milost. Predno izpregovorimo še kaj več o tej stvari, hočemo počakati natančnejših pojasnil o sklepanju vseučiliškega kluba v tej stvari. Slovenska javnost ima pravico vedeti natančno, pri čem da je.

Razžaljeno nemštvo. Vse nemštvo je pokonci, vse nemštvo vpije, da je razžaljeno. Slovenski klerikalec dr. Korošec je baje v državnem zboru zaklical, da je šnops kulturno znamenje ali kulturno sredstvo Nemcev. Če je dr. Korošec to res rekel in v taki obliki, kakor se poroča, potem je njegov izrek velika oslarija. Francozi, Angleži in Italijani so sicer vse drugačni kulturni narodi kakor Nemci in imajo tudi veliko večjo in starejšo kulturo, ali resnica je vendar, da je nemška kultura velika in resnica je tudi, da živino Slovenci v odvisnosti od nemške kulture. Nemci so naši nasprotniki, Nemci nam strežejo po življenju, to je vse res, ali vžle temu se nam zdi le smešno, če bi tajili, da smo uporabili plode in sadove nemške kulture za gradbo tiste še jako ponižne stavbe, ki se imenuje slovenska kultura. To ni nobena sramota za nas. Tudi Nemci so se po 30letni vojni naslanjali na francosko in angleško kulturo toliko časa, da so mogli stati na lastnih nogah. Odvisnost Nemcev od francoske kulture je bila tako velika, da nosi nemški jezik še danes na sebi neizbrisne znake tega francoskega vpliva. Nemci so sprejeli brez števila francoskih besedi v svoj jezik in vsi »Sprachverreiner« niso v stanu to iztebiti. Francoske besede, francoske fraze so tako vkoreninjene v nemškem jeziku, da ne najdeš deset nemških stavkov, v katerem ni nobene iz francosčine prevzete besede. Vzemimo v roke katerikoli časopis ali katerikoli knjigo, kar murgoli iz francosčine dobljenih besedi in fraz. Spričo take odvisnosti Nemcev od francoske kulture, bi bilo pač smešno, če bi hoteli mi le količkaj tajiti svojo kulturno odvisnost od Nemcev. Saj ta odvisnost ni naša krivda, marveč posledica našega zgodovinskega razvoja. Zato pa priznavamo brez ovinkov, da je to, kar je baje rekel dr. Korošec, velika budalost, če je namreč to tako rekel, kakor poročajo nemški listi. A ta razžaljenost, ki jo zdaj pozirajo Nemci, je tudi več kot smešna. Treba je le pomisliti, na kak infamen način psujejo različni nemški politiki pri vsaki priliki slovenski narod in na kak infamen način popisujejo nemški časopisi slovenski narod. Če je pa dr. Korošec svoj medklie napravil le proti tistemu poborabljenu subjektu, ki sliši na ime Malik in ki je v drž. zboru spodnještajerske Slovence označeval kot morilec, če je dr. Korošec ožigolal spodnje štajersko nemškutarstvo, ki nima z nemško kulturo nič opraviti, če je dr. Korošec proglasil, da je šnops tisto sredstvo, s katerim to spodnještajers-

ko nemštvo razširja korupcijo in demoralizacijo, potem je govoril resnico. To spodnještajersko nemštvo, dela sistematično s šnopsom na demoralizacijo in uničenje Slovencev, Ptuj, ta »alte deutsche Kulturstadt« je šnopsaroko mesto, kjer vse nemštvo živi od tega, da s šnopsom uničuje Slovence, in v mariborskem okraju, kjer je po Malikovi besedah največ morilec, kuhajo žganje sami Nemci in zastrupljajo z njim Slovence. Če je torej dr. Korošec s svojim medkliecem res odgovarjal Maliku in meril na spodnještajersko nemškutarijo, potem je govoril resnico.

Iz davčne službe. Abiturient Janez Kranjc je imenovan za davčnega praktika in dodeljen davkarji za ljubljansko okolico. Abiturient Jožef Bajt za davčnega praktika pri davkarji v Vipavi in provizorični učitelj Egon Gregorič za davčnega praktika pri davkarji za ljubljansko okolico. Nadlje so premeščeni davčni upravitelj Jožef Ahlin iz Radovljice v Kranj, davčni asistent Vincenc Pirnat iz Kranja v Radovljico, davčni asistent Franc Žagar iz Krškega in Ljubljano k davčni administraciji in davčni asistent Anton Prudič iz Ljubljane v Krško k davčnemu referatu.

Lovsko razstavo. V Mestnem domu je doslej obiskalo nad 2500 oseb ter približno 700 učencev raznih učnih zavodov, katerim je odbor dovolil prost vstop, tako da znaša število obiskovalcev te res zanimive razstave že nad 3000 oseb. Opozorjamo, da razstava ostane otvorena le še ta teden vsak dan od 10. dopoldne do 8. zvečer dan da se mora v nedeljo, dne 11. t. m. nepreklicno zaključiti.

Iz Most pri Ljubljani se nam piše: Ni dovolj, da naš klerikalni župan Oražem prodaja gramoz občini — temveč pri tem ravna popolnoma v nasprotnem smislu, kakor je to naročil občinski svet. Občinski svet je namreč sklenil in naročil, naj se ceste posipajo z drobnim gramozom, da bo živina lahko vozila in se torej ne trpinčila, toda ta klerikalni človekoljub, župan Oražem pa posiplje ceste s kamenjem, debelim kakor človeška glava. Da je to skrajno nevarno, dokazuje nesreča, da si je krava nekega posestnika vsled tega gramozu zvila nogo. Seveda bo ta posestnik zahteval odškodnino od občine, za kar je tudi popolnoma opravičen. Upamo, da bodo napredni občinski svetniki poučili tega klerikalnega župana, kaj sme in kaj ne sme.

Po cerkvenem žegnanju. Pred kratkim je bilo v Smartnem v kamniškem okraju cerkveno žegnanje. Proti večeru se je zbralo na cesti več vaščanov, med katerimi je prišlo brez vsakega povič do prepira in končno tudi do pretepa. Bajtarjev sin Jakob Hribar je potegnil svoj nož ter sunil z njem posestnikovega sina Pestotnika, katerega je na levi roki težko ranil. Ob istem času je šel mimo po cesti 53letni posestnik Juri Dolar iz Smartnega. Tudi tega so fantje brez vsakega vzroka napadli ter ga parkrat sunili z nožem.

Ker je hotel iti spat. Pred par dnevi je nekega večera pilo več fantov iz Rodice v kamniškem okraju v neki ondodni gostilni. Kolarski pomočnik Franc Anžin je rekel Valentinu Tavčarju, naj gre spat. Ta je bil pa vsled tega tako razjarjen, da je Anžina z neko železno stvarjo udaril tako po glavi, da mu je prizadel težko rano. Tudi nek drug fant je Anžina večkrat udaril s palico, ki je bila z železom okovana. Nato je Anžin hotel zbežati, toda fantje so ga dohiteli ter ga pretepli s palicami in pestmi.

Oča Tomaž in študent Tomaž.

(Dalje.)

»He - he - he! A vidva se pa lasata za kratek čas?« Pozdravil ju je prešeren smeh, in v zadregi in nejevolji je zagledal oča Tomaž kolarja Jožka, ki so mu tudi »ta sladki« rekli. Stal je na pragu in se široko smejal.

»A vidva se pa lasata?« Oča Tomaž je videl, da je kobila žejna, zato je še sam skočil v voza in velel sinu, naj stopi za njim.

»Kdo se lasa?« je nato prašal Jožka. Ali ne vidiš, kakšen je veter na vozu? Ali bi rad, da bi izgubila klobuke?

Študent Tomaž je bil tudi žejen, in smeh se je igral na njegovem obrazu. Neka misel je vstajala v njegovi duši, a zdaj je ni mogel prijeti in se ž njo porazveseliti.

»Kar skupaj bi ga polič, ali ne, oča Tomaž?«

»Kdo te je pa vabil k mizi?«

»Ali me niste vi sami? Saj niste nič rekli, da ne smem prisesti.«

Gostilničar, dolgi in suhi Janez, je že postavil pijačo pred goste.

»Ampak pridnega sina pa imate, oča Tomaž. Oisto pravi študent je, kmalu bo gospod.«

Mednarodni muzej za jamsko snanstvo v Postojni. Rumunski kralj Karel I. je podaril za zgradbo janskega muzeja v Postojni 1000 K.

Malo več uljudnosti v občevarstvu s strankami je toplo priporočati novopečenemu tajniku Pajdaschu v Kočevju. Sicer so ljudje pri političnih uradih že marsičesa navajeni, ali vsaka stvar ima svoje meje. To si naj zapomni tudi gospodine Pajdasch.

Zločin župnika Šorna. Župnik Šorn v Beli Vodi na Štajerskem je imel razmerje z različnimi kmetijskimi fanti. Vabil jih je v župnišče, gostil jih, kupoval jim obleke ter jih jemal s seboj na potovanja. Začetkom septembra tega leta so v Potočnikovi gostilni v Beli Vodi pili. Navzočen je bil tudi župnik Šorn. Ko je ljubica nekega fanta stopila iz gostilne, iznenadila je župnika in svojega ženina v precej čudni poziciji. O tem dogodku je sicer molčala. Ko je pa župnik delal ovire njenemu zakonu, da bi na ta način ne prišel ob »ljubezen« njenega ženina, oziroma ko je hotel po poroki še vedno občevarati z mladim zakonskim možem, sta zakonska začela govoriti po vasi o župnikovem zločinu. Na to so aretirali župnika. Pri zaslišanju je rekel, da se ne spominja na svoja dejanja, ker je pijanec. Ugaja mu le moški spol. Končno se je pa udal, da je mogoče, da je zagrešil zločin zoper \$ 129 b kaz. zak. Celjsko državno pravdnistvo je obtožilo njega in sokrive.

Grebenčeva junaštva. »Narodni Dnevnik« poroča zopet o junaštvu slavnega Grebenca, ki v jasno luč postavlja njegovo pravniško vednost in izobrazbo. Omenjeni dnevnik piše: »Zopet imamo poročati o kričečem slučaju Grebenčeve skrajne samovoljnosti in izrabljanja njegove uradne oblasti. Pred delj časom je tepel mesar Franc Filač v Gornjem gradu svojo ženo. Grebenec, ki je za to izvedel, se je napotil takoj s pisarjem in dvema orožnikoma v Filačev stanovanje. Akoravno ni imel tam ničesar iskati, je pregledal vse prostore Filačeve gostilne in zahteval, da so prišli skupaj vsi Filačevi otroci. — Nato je Grebenec Filaču zapovedal, da mora pokleknuiti pred otroci in jih prositi odpuščanja, da ravnata tako z materjo, sicer ga takoj odvede. Filač je bil nekaj časa obotavljal, slednjič pa je moral oči pokleknuiti pred svojimi otroci in jih prositi na kolenih odpuščanja, ker kot priprost človek ni vedel, da ima pravico Grebenca vreči iz svoje hiše in se je bal orožnikov, kateri bi ga bili, kakor mu je Grebenec zagrozil, sicer takoj odpeljali v zapor. Mi vemo celo vrsto še bolj kričečih slučajev iz zadnjih tednov, o katerih pa za sedaj molčimo, ker nečemo, da bi zaupanje v pravosodstvo še bolj trpelo, kakor je že. Ako se pa v doglednem času kaj ne ukrene, bomo pustili v stran vsako obzirnost. Ali res ni sredstva zoper takega sodnika, ki dela pravice sramoto? Kaj pravi g. državni pravdnik k navedenemu slučaju?«

Nemško prodiranje v muhičorski okolici. Na Pesnici nameravajo baje Nemci postaviti šulferajnsko šolo. V občini so zadnjič zmagali Slovenci. Korak naprej za popolno ponemčenje leitersberske šole je napravil nadučitelj Reich. Upeljal je namreč za prvi razred slovenskega oddelka te šole letos — nemška izpričevala.

Lasten narodni dom si hočejo postaviti sevniški Nemci in nemškutarji. V ta namen so si ustanovili zadruge »Neuheime«.

Samomori vojaka. Iz Maribora poročajo: 5. t. m. okoli osmih zvečer se je ustrelil domobranski prostak Franc Prebolshek 26. domobranskega

polpolka. Stal je pri eraričnem skladišču za moko v Kriehuberjevi ulici na strazi. Ustrelil se je s svojo puško v levo stran prsi. Težko ranjenega so prepeljali v bolniško sobo doma-branske vojašnice, kjer je ob eni uri zjutraj umrl. Vzrok samomoru je neznan.

Ubegli pristiljeni kot tatovi. Iz Sevnice poročajo: Ona dva prisiljenca, ki sta pobegnila iz ljubljanske prisilne delavnice in ki sta nekemu kmetu iz tukajšnje okolice ukradla 300 kron in več obleke, so orožniki prijeli.

Nesreča v Rablju. Dne 8. januarja se je v Rablju na Koroskem zgodila velika nesreča. Rudniška bolnica se je pogreznila v zemljo. Sedem oseb je pri ti nesreči storilo žalostno smrt. Zaradi te nesreče se je začela sodna preiskava proti voditelju rabeljskega rudokopa Hugonu Steinbachu. A zgodilo se je nekaj posebnega: izvedenci so pač priznali, da je bil rov v rudniku popolnoma proti predpisom narejen, a vendar so rekli, da se bolnica ni vsled tega pogreznila. Bolnica je bila podkopana, stala je na plast, ki je ni mogla več držati in se vsled tega pogreznila, a tisti, ki je rov tako proti predpisom izpeljal, da je podkopal bolnico, vendar ni kriv! Preiskava proti Steinbachu zaradi prestopka je že ustavljena in sodilo ga bo le okrajno sodišče v Trbižu. O ti izvedenci!

Na ženskem učiteljskem v Gorici službuje suplent Janez Kolenc, ki je vnet pristaš dr. Šusteršiča. V kratkem času je ustanovil v Brdih in v lepi Vipavski dolini več »Čukov« ali rimskih telovadnih bratovščin, ki imajo veliko politično nalogo. Kolenc je že 31 let star, je že pred šestimi leti absolvirao univerzo, a vendar še ni usposobljen za pouk na srednjih šolah. Menda je specialno nadarjen za ustanavljanje črnih društev. Goričani smo pa že sili njegovega rogoviljenja in zato mu kličemo: zdaj je dovolj; če ne bo miru, bomo druge strune napeli.

Čuki! napadli Sokole. Že večkrat smo poročali o raznih sirovostih klerikalnih čukov, ki pač niso drugega, nego organizirani klerikalni pretepači. O takem nad vse sirovom obnašanju poroča goriška »Soča« iz Oseka: »Ko so se oseški »Čuki« vtrčali domov z nekega čukuladarskega shoda, je bila že trda noč. Priružovali so v vas in brez vzroka napadli naše Sokole. Začeli so metati kot pest debelo kamenje proti njim in pri tem je priletel pol kilograma težak kamen v hrbet vrlému našemu somišljeniku Markotu Cigoju. Do krvi sta bila ranjena na roki in na glavi s kamenjem brata Leopolda in Ivan Toplikar. Našemu trobentaču, ki se je hotel mirno vrniti domov, so iztrgali trobento iz rok, ukradli so mu ustnik in trak in z naporom se mu je posrečilo rešiti rog iz rok Čukov... Za gotovo doleti pretepače in čukarske nasilnike zaslužena kazen, kajti celo zadevo ima orožništvo v rokah. Da se ni kaj hujšega primerilo, se je le zahvaliti hladnokrvnosti naših fantov. Nam se ti napadi ne zde prav nič čudnega, vsaj te organizacije pač nimajo drugega namena, nego v praksi izvajati bojovita načela klerikalne organizacije.

Velika tatvina. Iz Gorice poročajo: 50letni Anton Komel je prišel v Gorico na trg sv. Andreja. S seboj je imel 650 K. Ko je nekaj kupoval, je zapazil, da nima več denarnice s 650 kronami. Prijokal je na policijo ter povedal, kaj se mu je pripetilo. O tatu ni ne duha ne sluha.

Iz ljubosumnosti. Iz Trsta poročajo: Ko je hotela predvečernjim zjutraj pred odhodom puljskega poštne- nega parnika 24letna Marija Marza-

Moje hrepenenje po tebi je tako silno, tako vzvišeno, kot hrepenenje trpeče duše po vzviščenju. In miru in pokoju ne najdem prej, dokler ne utešim moje hrepenenje s svojo ljubuzijo. Pri moji ljubezni, ki sega preko zemljskih mej in pri tvoji lepoti, ki presega vse meje, ne daj trpeti več moji duši in uteši moje hrepenenje!

Ah, Španjolka...! Zakaj se le smeješ?

Glej toliko trpi moja duša in ti se tako poredno smeješ. Španjolka, ne misli, da se šalim! Ne, ne šalim se, ker vsaka, tudi najmanjša neresnica pred tvojim svetim, nedolžnim obličjem, bila bi greh, velik greh.

Ne govorim, kar imam na jeziku, ampak kar mi leži globoko v srcu. Razumi torej mojo usodo, spoznaj in razumi mojo ljubezen in mojo bol!

Ljubim te, Španjolka, ljubica moja, tako neizmerno te ljubim, kakor gotovo je nepresežna tvoja lepota...

Španjolka! Kaj, ti mi veruješ? Podajaj mi svojo roko. — Ah, ta roka, ta nežna, čista roka; dovoli da jo poljubim!

Kako sladka, o Španjolka, o ljubica moja!

Ah... In tvoje oči, kako se le-skečejo in mi šepčejo nebroj skrivnosti, ki so tako sladke, tako čarodajne...

In tvoje ustnice! Kako drhte v rahlem, vabljivem nasmehu!

Španjolka...

Daj, da te poljubim, da srkam med in ljubezen iz tvojih ustnic, iz tvojih vabljivih ustnic!

Tvoj dih! Kako je mamljiv, kako blagodejen, kot vonj pomladnih evetk, kot parfum, še več... še več...

— — — — —

Brrr... Stresel sem se... Nekaj mrzlega začutil sem na ustih... »Vstani vendar, Rado! Dan je že.«

Prvi hip se nisem zavedel svojega položaja; šele ko sem zapazil nad seboj sklonjeno svojo staro teto, mi je bilo vse jasno.

»Kaj me tako debelo gledaš? Vstani in nikar več na ples ne hodi! O, Rado, Rado, kadar si šel na ples, še vedno si tako dolgo spal. Gotovo si že zopet sanjal, da kako gospodično poljubuješ. Ustnice si že tako lepo zbiral za poljubček, kot bi hotel vsak čas poljubiti. Da bi pa ne bile samo prazne sanje, sem ti dala poljub — jaz. Ha... ha... Pa vstani vendar!«

Brrrr...

Mesto oboževani Španjolki namenjeni poljub, sem ga dal svoji — stari teti...

Brrrr...

podni dvorani, ali pa v preiskovalnem zaporu. Protestuje proti temu, da ga imenuje obtožnica predsednika družbe »società ginnastica«, ves Trst pa ve, da je predsednik dr. Mussaffia ne pa on. Zelo čudno se mu zdi, da tega državno pravdnitvo ni vedelo. Državni pravdnik dr. König pojasni, da je to pomota tržaške policije; našlo se je pri Deperisu vabilo nekega komiteja za propagando, na katerem je bil podpisan dr. pl. Hoerberth; tudi ta komite je bil v telovadnem društvu in je imel namen, nabirati člane. V nadaljnjem govoru mora predsednik obtožence opetovano opomniti, da naj govori k stvari. Dr. Hoerberth: »Odpustite, gospod dvorni svetnik! Od maja sem sem v preiskovalnem zaporu in sem bil samo trikrat zaslišan. Napravil sem celo vlogo na pravosodnega ministra, pa nisem dobil odgovora. Sedaj pa se hočem vendar samo zagovarjati!« Prebere se dopis policijskega ravnateljstva v Trstu, iz katerega je razvidno, da je bil obtožence zaradi udeležbe pri nabiranju za spomenik Viktorja Emanuela kaznovan z globo 2 K. Tudi je bil prisoten pri razkritju nekega spomenika v Pieve di Cadore in se je dal tam skupaj z drugimi mladimi ljudmi fotografirati. Dr. pl. Hoerberth pravi, da je prišel po naključju med avtomobilsko vožnjo v Cadore. Zagovornik dr. Posener konstatira, da je to vlogo izdala tržaška policija na prošnjo zagovorništvu, v dotični prošnji je zagovorništvu izrečno prosilo, da naj policija uradno potrdi, da dr. pl. Hoerberth ni bil predsednik društva »associazione«. Policija pa tega ni potrdila, pač pa poslala to vlogo, ki govori o kazni. Nadalje izjavi dr. Posener, da je dobil preiskovalni sodnik v Trstu anonimno pismo, v katerem ga pisec opozarja, naj dr. pl. Hoerberth da zapreti in da bo dobil pri njem neko pismo z irredentistično vsebino; Hoerberth se zapri in pismo se je našlo. Dr. pl. Hoerberth zagotavlja, da je naroden Italijan, dober Italijan, da pa ni irredentist. — Sledi branje aktov. Obravnava se nadaljuje danes.

Razne stvari.

* Roparji na pusti. V pusto Mahr so vdrl včeraj po noči roparji in obstrelili najemnikovo soprogo.

* Mačoh — oče. Iz Varšave poročajo, da je povila v ječi v Petrikovu Helena Mačoh, ljubica čenstovskega morileca in vdova umorjenega njegovega brata, dečka. Ubogi otrok svojih roditeljev ne bo mogel nikdar spoštovati. Kako prav bi bilo v tem slučaju, da nikdar ne izve kdo mu je dal življenje!

* Odkritje spomenika. Včeraj so odkrili spomenik ponesrečenemu v Okoritu. Zunanji udeležencev ni bilo, ker se nabrane vsote za pomoč ponesrečenemu se danes niso razdelile. Prvotno je bilo odkritje določeno na obletnico groznega požara v Okoritu, preložiti pa se je moralo, ker so bili uradniki, ki morajo biti prisotni pri takih odkritjih, na lovu.

* Oblastveno koncesijonirana vedeževalka iz kvart. V Ogrski Subotici je razglašala neka dama po časopisih, da ima za svoje vedeževanje iz kvart posebno dovoljenje od ministrstva za notranje zadeve. Preiskava je dognala, da ima dama res v rokah že deset let dovoljenje od ministrstva, podpisano od ministra in s pečatom. Kdo ji je napravil to dovolilo, je uganka. Dama vedeževalka je vsakinja svetovnoznane zastupljevalke Julije Ebergeny, koje proces je razburjal l. 1866. celo Evropo.

* 25 zrakoplovec se je ubilo v enem letu. V enem letu se je ponesrečilo 25 zrakoplovec. 26. decembra 1909 se je ubil zrakoplovec Fernandez. 5. januarja 1910 je padel Leon Delagrangre ter se ubil. Temu so sledili 2. aprila Leblou, 13. maja Haurette - Michelin, 5. junija Edvard Six, 12. junija Charles Rolis, 17. junija se je ubil Tadej Robl v Stetinu, 3. julija je ponesrečil ter se ubil Ch. Wächter, 14. julija David Kinet, 3. avgusta Nikolaj Kiret in Charles Walden. Italijan Vivaldi Pasqua je padel 19., en dan pozneje Ferdinand de Baeder, oba sta umrla vsled poškodb. Chavezova smrtna vožnja čez Simplon se je izvršila 13. septembra; 27. septembra je umrl v milanski bolnišnici. En dan na to se je ubil zrakoplovec Ploehmann pri Mühlhausnu. 1. oktobra se je smrtno ponesrečil mladi zrakoplovec Haas pri Trierju, 7. oktobra ruski vojaški zrakoplovec Leo Mazievič. 25. oktobra je postal nadporočnik Mente žrtve tega sporta. Italijan Saglietti se je istega dne ponesrečil v Centocelle pri Rimu, dva dni poprej pa francoski stotnik Madiot. 27. okt. se je ponesrečil Blanchard, 17. novembra Ralph Johnstone. 3. t. m.

sta se ubila Castellani in Cammarota v Centocelle pri Rimu, 4. t. m. pa 17letni zrakoplovec Acher v Kaliforniji.

* Častniki izgubili. Iz Pariza poročajo, da so našli pri podiranju nekega poslopja v gradu Antichamps pri Ferrièresu ostanke uniform in kostnjake. Dognalo se je, da so to ostanki avstrijskih častnikov, ki so leta 1814 pri zasedanju Francoske brez sledu izginili.

* Snežni viharji na Hvalinskem jezeru. Iz Astrahana prihajajo žalostne vesti o strašnem viharju na tem jezeru. 23. ladij se je potopilo in utonilo je nad 300 oseb. Med temi 184 perzijskih delavcev. Osem ladij je obtičalo v ledeni masi malo upanja, da jih rešijo.

* Eulenburgova afeta. Parlamentarna obravnava Eulenburgeve afere pride na vrsto pri posvetovanju zaradi etata. Socijalni demokrati in svobodomislici hočejo zahtevati od državnega pravnega urada pojasnil o sedanjem stanju kazenskega postopanja proti knezu Eulenburgu ter hočejo doprinesiti gradiva in dokazov, vsled katerih bi morali Eulenburga zapreti. Takrat se bo baje govorilo tudi o »umobolnih« gospe Schönbeck-Weber, ki se sedaj zabava po berlinskih zabavalistihih.

Grozna nesreča v ladjedelnici pri Sv. Marku v Trstu.

Iz Trsta poročajo: Včeraj ob polu 12. uri dopoldne je več delavcev na tretji gredi, postavljeni okoli nedavno pričevo vojne ladje, vzdigovali oziroma postavljali veliko železno ploščo, ki pride na stran ladje. Ko so to ploščo dvigali, je kljuka verig udarila 42letnega kovača Josipa Benčina tako silno, da ga je prevrnila z grede, vsled česar je Benčina padel iz višine kakih 20 metrov in si pri padcu razbil lobanjo ter čez nekaj minut izdihnil svojo dušo. Benčina zapušča vdovo s 4 otroci. Krivdo je pripisovati edino le zanikrosti od strani vodstva ladjedelnice, ki ne pazi na varnost delavstva. Le vsled tega se dogaja v tej ladjedelnici toliko nesreč, da se imenujejo delavnice Sv. Marka opravice »Le cantiere di morte« — »delavnice smrti«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

S. — Dunaj, 7. decembra. Pri proračunski debati je posl. H. rasky končal svoja izvajanja z nasvetom, naj bi imeli Čehi in Poljaki skupna posvetovanja o vodocestnem vprašanju in naj bi se zedinili na skupno postopanje v tej stvari. Tomaszewski je obširno polemiziral z Rusini. Govorila bodeta še Miesner in Kozłowski, na kar bo prvo branje proračunskega provizorja končano. Se danes popoldne se začne razprava o bančni predlogi in sodi se, da bo mogoče, jo v petek končati, tako da v soboto sploh ne bo seje. Predsednik dr. Pattai je danes obljubil, da bo kolikor mogoče storil, da seje zvečer ne bodo predolgo trajale. Končale bodo ob šestih.

Odseki.

S. — Dunaj, 7. decembra. Danes so imeli seje odsek za državne uslužbenice, justični odsek in socijalno-politični odsek. Odsek za reformo veterinarjev je bil dolgo nesplečen; šele ob polu 11. je prišlo toliko članov, da so mogli imeti čisto kratko sejo.

Avstrijski poslanik v Belgradu.

S. — Dunaj, 7. decembra. Poročila iz Belgrada javljajo, da je avstrijski poslanik grof Forgach že oficijalno obvestil ministra zunanjih del Milovanovića, da je odločilen. Forgach postane poslanik v Draždanih, katero mesto nima absolutno nobenega političnega pomena.

Češko - nemška sprava.

S. — Dunaj, 7. decembra. Načelnik skupnega češkega kluba dr. Fiedler je bil danes pri ministrskem predsedniku vprašan ga, kdaj in kje da bodo češko - nemške pravne konference, da bo mogoče češke člane teh konference pravočasno obvestiti.

Hrvaška.

R. — Zagreb, 7. decembra. Ban dr. Tomašić je odpotoval na Dunaj.

R. — Zagreb, 7. decembra. Za petek je sklicana izredna seja hrvaško - srbske koalicije, na kateri se določijo nadaljnje postopanje hrvaških delegatov v ogrskem državnem zboru.

Ponarejeni dokumenti.

S. — Belgrad, 7. decembra. »Štampa«, o kateri je znano, da ima

oficijozne svete, napada Masaryka, čed, da je glade ponarejenih dokumentov postopal lahkomišelnost in da ga vodi stremiljenje vzbujati senzacije.

Ministrska kriza v Italiji.

M. — Rim, 7. decembra. Ministrstvo Luzzatti stoji pred demisijo. Danes ponoči je bila seja ministrskega sveta. Sklepi, ki so bili storjeni, so še tajni, ve se le, da bo ministrstvo apeliralo na parlament in zahtevalo zaupnico. Če je ne dobi, pokaže danes demisijo.

Angleške volitve.

M. — London, 7. decembra. Do 1 ure ponoči je bilo izvoljenih 298 poslanev. Med njimi je 176 unijonistov, 107 liberalcev, 19 članov delavske stranke in 26 Ircev. Vlada stranka ima doslej 152 mandatov, opozicija pa 146.

Gospodarstvo.

— Kje naj kupujemo premog? Opozorimo naj na današnji inšerat šentjanske premogokopne družbe. Premogovnik v St. Janžu je urejen, kakor nam zatrjujejo večaki, čisto moderno, tako, da more držati vzporodbo z vsakim drugim premogovnikom. — Ker je doslej trboveljski premog imel pri nas monopol, moramo z narodno - gospodarskega stališča le pozdraviti, da se ta monopol na korist občinstvu izpodbija s šentjanskim premogom.

Kartel za emajlirano blago. Z Dunaja poročajo: V ponedeljek so se začela zaključna pogajanja za obnovitev kartela avstrijskih in ogrskih tovarnarjev emajliranega blaga. Pogajanja so bila najbrže včeraj končana. Kartel bo kontingental domaće razpečevanje. Omejitve kvote kontingenta je tudi predmet teh pogajanj.

— Grljan - Miramar bo ime novi hotelski delniški družbi, ki se v najkrajšem času osnuje v Trstu; začetna glavica ji bo 1.000.000 K, ki se razdele v 5000 delnic po 200 K nominalnih. Polovico tega zneska t. j. pol milijona kron so že vplačali trije slovenski zavodi in sicer: Tržaška posojilnica in hranilnica, Jadranska banka in Trgovsko-obrtna zadruga, ki so za ta znesek kupili znani hotel Grljan (Grignano) tik poleg znamenitega gozda in parka miramarskega, ki je največja privlačnost za tujce v Trstu. Ostalih 2500 delnic se pravkar nudijo v podpis in sicer po nominalni vrednosti 400 K. S poziva za podpis delnic posnemamo, da je poleg prijaznega hotela, ki nam ga predložujejo tudi tri ilustracije, last pripravljajalne konsorcija, tudi še obširno, v prijetnem zavetju okrog hotela ležeče zemljišče v obsegu 45.000 m². Torej se bo podjetje lahko širilo in nudilo vedno večjo udobnost gostom in korist delničarjem, kajti svet za Miramarom ob kristalno-čistem Jadranskem morju je določen, da postane polagoma druga avstrijska riviera, ki pa naj ostane — naša. Kakovost kraja, morja in zraka se gotovo more meriti z Opatijo; kopališče pa bo, ko bo primerno razširjeno in moderno urejeno, istotako lahko tekmovalo s toliko slavjenimi — Gradeškimi. Vsled tega je pričakovati, da postane novi Grljan najprijetnejše zbirališče in morsko kopališče zlasti slovenskih gostov, na katere posebno računajo naši podjetni Tržačani.

— Ustanovitev rusko - turške banke. Iz Petrograda poročajo: V Odesi so ustanovili rusko - turško banko, ki ima nalogo, pospeševati blagovno zamenjavo med Rusijo in Turčijo. Ustanovitelji so: general Gulkovsky, bankir Markov, poslanec Feodorov, general Jaskov in Stahovič. Centralna banka je v Petrogradu, filialke pa v Moskvi, Kijevu, Odesi, Varšavi, Baku in Lodzu, nadalje v Carigradu, Solumu, Smirni, Bajratu, Jafi in Aleksandriji. Ustanovni kapital znaša 20 milijonov rubljev.

— Prepoved izvoza kornu v Srbiji. Iz Belgrada poročajo: Srbski poljedelski minister je prepovedal, da se do 14. januarja 1911 ne sme iz Srbije izvažati kornu in sicer zaradi vlažnosti kornu.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Izjava.

Slišim, da gotovi individuum širi o meni neresnične govorice z namenom škodovati mi na časti kot inženirju in s tem tudi gmotno mojemu podjetju. Lahko s ponosom konstatiram, da poleg dobro uspešnih obeh državnih izpitov, se lahko izkažem s prakso in kvalifikacijo, v moji starosti dano le malo komu. Vsled tega bom to neumno zlobnost v pozitivnem slučaju sodnijsko zasledoval.

4011 Ingenieur Hugo Uhlig.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: G. Ivo Gorišek, železn. uradnik, St. Peter, K 21-77, nabral kot narodni davek železniških in poštinskih uradnikov v St. Petru na Krasu za mesec november. — G. Vuga, Mori, K 12—, darilo slovenskih rojakov na Južnem Tirolskem. — Veselo omizje v narodni gostilni g. Turka v Ljubljani v Streliški ulici ob godovanju gospoda Frana Ureka K 10—. — Dva »Odojka« za sv. Miklavža K 10—. — Gospod Magajna, Divača, K 7-21, iz nabiralnika. — Skupaj K 60-98. — Hvala! Na zdar!

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

št. 50. krone abn. (za leto par). Drašt. predst. 2054.

V četrtek, 8. novembra 1910.

Ljudska predstava pri znižanih cenah.

KNEŽNA.

Opereta s predigro in v dveh dejanjih. Besedilo po Aboutovi povesti spisal Viktor Leon. Uglasbil Franc Lehár. Režiser Josip Povh. Kapelnik prof. Fr. Reiner.

Blagajnica se odpre 1/3. uri.

Začetek ob 3. uri. Koniec po 1/2. uri.

Prihodnja predstava bo danes v četrtek zvečer.

št. 51. (Nepar). Drašt. predst. 2055.

V četrtek, 8. decembra 1910.

Komedija! Prvic v sezoni: Komedija!

Kraljevska Visokost

(Jack Straw.)

Komedija v treh dejanjih. — Angleški spisal W. Somerset-Maugham. — Režiser Hinko Nučič.

Blagajnica se odpre ob 1/2. uri.

Začetek ob 7. uri. Koniec ob 10 uri.

Prihodnja predstava bo v soboto, 10. decembra.

Poslano.

Geno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seiditza-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vsako težko prebavljanje. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 1 92

Nočemo biti nahodni, hripavi, zaslezeni, ne kašljamo, nismo slabotni, ne nervozni, mi rabimo Fellerjev fluid z zn. »Elzin fluid«. Poizkusni tucat franko 5 K. Imamo dober tek, zdrav želodec, nič slabosti, zato pa Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z zn. »Elzine kroglice«. — 6 škatlic franko 4 krone. Dobivajo se pri E. V. Fellerju v Stubici, Elzin trg št. 238 (Hrvaško). (4)

Priporočamo našim rodbinam

kolinsko cikorijo.

Zlata svetinja Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše koz. čistilo za zobe. Dobiva se povsod. Izdaje: O. SEYDL Stritarjeva ulica 7.

Komik dr. Ing. Hirsch, Olova. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da ej »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se 2 njo lahko razkužuje.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odстранjuje luske in preprečuje izpadanje las. 2 steklenici s navodilom 1 krono. Razpošilja se s obratno pošto za manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml., medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarnar Milana Loustaka v Ljubljani Reoljova cesta št. 1.

polg novoprijaznega Fran Jolešovega jubi. mesta.

3 zlati nauki!

I. Kdor s »FLORIAN-om« se krepi, Zmeraj dober tek ima!

II. Če želodec godrnja, Pij »FLORIAN-a«, pa neha!

III. Ni ožoten, ni bolan, Ta, ki živi

Postavno varovano.

Umrli so v Ljubljani

Dne 5. decembra: Mar. Elizabeta Abramczuk, rejenka, meseca, Hilserjeva ulica 7.

Dne 6. decembra: Tere. Vik, inženirjeva žena, 50 let, Dolska cesta 2. — Marija Ankele, delka, 22 let, Radečkova cesta 11.

Dne 7. decembra: T. Sturm, bivši krošnjar, 87 let, Dolska cesta 31.

V. deželni bolnici:

Dne 4. decembra: Ana T. potec, mestna uboga, 84 let.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2. Srednji tlačni tlak 738-1.

december	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetrost	net
6.	2. pop.	733-9	11-6	sl. svzh.	del. ja.
7.	9. zv.	733-2	9-2	sr. zahod.	jasn.
7.	7. zj.	733-3	9-0	sl. svzh.	de.

Srednja včerajšnja temperatura: norm. —0-4°. Padavina v 24 urah 3-8 mm.

Sanssouci

priznana najboljša znamka, izdelek po franc. metodi K

Carte d'Or, Carte blanche, . . . K

Asti spumante Torino, specialiteta . K

Bakarska vodica, primorska specialiteta K

Gennaro Ossoinack, Gor. odlikovane šampanjske kleti. Embalaža gratis.

3671

Preklic.

Na dne 9. decembra 1910 določena

prostovoljna sodna draž

premičnin iz zapuščine g. Amaliji Vilhar roj. Lucmann se ne vrši.

Dr. Fran Vok, c. kr. nota kot sodni komisar.

4015

Ali že veste,

da se dobe najboljša in najcenejša b

žična in novoletna darila pri

„ADRIJ“

drogeriji in fotomanufakturi

B. ČVANČARA v Ljubljani

Štejnburgova ulica 5.

Največja zaloga

francoskih in angleških parfumov, fotografskih aparatov in potrebščin, rum

čaja in konjaka. 2

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izborne Fellerjeve kroglice z rabarbarom in znamko »Elzine kroglice«. Povemo Vam po izkušnji, poizkusite tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic poštne prosto samo 4 krone. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stupici, Elzin trg št. 238 na Hrvaški.